

Počtení část 2 - 21.6.2021

3. Maximalizujeme funkci

$$f(x, y) = x^2 + y^2$$

na množině $M = \{G = 0\}$, kde

$$G(x, y) = \left(\frac{x^2 + y^2}{2}\right)^3 - 6x^2y^2$$

Z odhadu

$$\left(\frac{x^2 + y^2}{2}\right)^3 > 3(x^2 + y^2)^2 \geq 6x^2y^2$$

pro $x^2 + y^2 > 24$ plyne, že M je omezená. Navíc je zřejmě uzavřená, tedy kompaktní. Spojitá funkce f nabývá na M maxima. Hledejme argument tohoto maxima. V počátku je f minimální, takže můžeme předpokládat $[x, y] \neq [0, 0]$. Pak, vzhledem k vazbě, $xy \neq 0$. Bodem podezřelým z extrému je každý bod $(x, y) \in M$, kde M není regulární, tj.

$$\nabla G(x, y) = 3 \left(\frac{x^2 + y^2}{2}\right)^2 \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} - 12xy \begin{pmatrix} y \\ x \end{pmatrix} = 0.$$

a dále body, které identifikujeme metodou Lagrangeových multiplikátorů. Hledejme tedy $[x, y, \lambda] \in M \times \mathbb{R}$ tak, aby

$$\nabla (\lambda G - f) = 0,$$

tj.

$$\left[3\lambda \left(\frac{x^2 + y^2}{2}\right)^2 - 2 \right] \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} - 12\lambda xy \begin{pmatrix} y \\ x \end{pmatrix} = 0.$$

V obou případech, dostaneme, že body podezřelé z extrému jsou pouze takové body, kde

$$\begin{pmatrix} y \\ x \end{pmatrix} = s \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

pro jisté $s \in \mathbb{R}$. To je možné jen tehdy, je-li $s^2 = 1$ a zároveň $|x| = |y|$. Dosadíme-li tuto podmínku zpět do vazby $[x, y] \in M$, dostaneme:

$$x^6 = 6x^4 \implies x^2 = 6 \implies x = \pm\sqrt{6}.$$

Vidíme, že $f(x, y) = 12$, pro $|x| = |y| = \sqrt{6}$, takže hledaný poloměr je $R = \sqrt{12}$.

ALTERNATIVNÍ ŘEŠENÍ:

Převědeme do polárních souřadnic

$$x = r \cos \theta,$$

$$y = r \sin \theta,$$

kde $[r, \theta] \in \mathbb{R}^+ \times (-\pi, \pi)$. Pak $M \setminus \{[0, 0]\}$ je množina bodů, splňujících

$$r^6 = 48r^4 \sin^2 \theta \cos^2 \theta$$

$$\iff r^2 = 12 \sin^2 2\theta$$

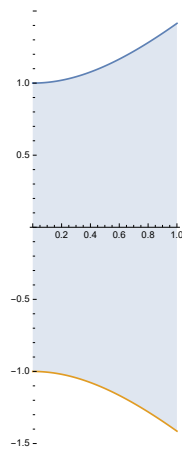
$$\iff r = \sqrt{12} |\sin 2\theta|$$

Odtud už snadno nahlédneme, že maximální hodnota r na množině M je $\sqrt{12}$, která se nabývá pro $\theta \in \{\pm\frac{\pi}{4}, \pm\frac{3\pi}{4}\}$.

4. Jde o rotační těleso, které si představíme třeba tak, si nakreslíme jeho řez rovinou $y = 0$. V této rovině se rovnice redukuje na

$$\begin{aligned}x^2 &= z^2 - 1 \\x^2 &= 1\end{aligned}$$

tedy jde o plochu ohraničenou přímkami $x = \pm 1$ a hyperbolami $z = \pm\sqrt{x^2 + 1}$. Jelikož budeme počítat objem tohoto tělesa, stačí uvažovat, že vznikne rotací (okolo osy y) plochy ohraničené těmito hyperbolami a přímkami $x = 0, x = 1$, viz obrázek:

Naše těleso je tedy ohraničeno stěnou válce a horní a dolní částí dvoudílného hyperboloidu. Pak použijeme vzorec pro objem rotačního tělesa

$$V = 2\pi \int_a^b x(f(x) - g(x))dx = 2\pi \int_0^1 x(2\sqrt{x^2 + 1})dx$$

Použijeme substituci $t = x^2, dt = 2xdx$ a tedy

$$V = 2\pi \int_0^1 \sqrt{t + 1}dt = 2\pi \left[\frac{2}{3}(t + 1)^{\frac{3}{2}} \right]_{t=0}^1 = \boxed{\frac{4\pi}{3}(2\sqrt{2} - 1)}.$$